

جزئیاتی از آثار ماجراجویی نتانیاهوروی اقتصاد اسرائیل

طوفان سقوط به اقتصاد تل آویور رسید

به دلیل جنگ با حماس، رتبه اعتباری صهیونیست‌ها کاهش یافته است که این موضوع تا مدت‌ها پس از اتمام جنگ نیز اثر خسارت‌باری برای سرمایه‌گذاری خارجی این رژیم خواهد داشت. در کنار هزینه‌های مستقیم جنگ، دولت همچنین به صهیونیست‌هایی که از خانه‌های هم‌مرز غزه و لبنان تخلیه می‌شوند، یارانه پرداخت می‌کند و همچنین از کارگران و شرکت‌ها حمایت مالی می‌کند. به گفته موسسه مطالعات امنیت ملی در دانشگاه تل آویو، پس از فراخوانی بیش از ۳۰۰ هزار نیروی ذخیره نظامی، نیروی کار اسرائیل حدود ۷ درصد کاهش یافت. به گفته Startup Nation Central که یک سازمان غیرانتفاعی در صنعت فناوری صهیونیست‌هاست، بخش حیاتی این رژیم مربوط به بخش فناوری است. جایی که ۱۸ درصد از تولید ناخالص داخلی، حدود نیمی از صادرات و ۳۰ درصد از درآمد مالیاتی این رژیم بر دوش آن است.

تایمز اسرائیل نیز اخیراً گزارش داده که جمع‌آوری کمک‌های مالی توسط استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های فناوری اسرائیلی طی سال ۲۰۲۳ در مقایسه با مدت مشابه در سال ۲۰۲۲ حدود ۵۶ درصد کاهش یافته است؛ چراکه این بخش با عدم اطمینان سیاسی در مورد بازنگری قوانین قضایی و شروع جنگ با حماس دست‌وپنجه نرم می‌کند. طبق داده‌های اولیه سالانه مرکز تحقیقاتی IVC استارت‌آپ‌های این رژیم در سال ۲۰۲۳ در مجموع ۶۸ میلیارد دلار سرمایه جذب کردند، مشابه سطح ثبت شده در سال‌های ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹. براساس این گزارش، بخش فناوری در سال ۲۰۲۲ بیش از ۱۵ میلیارد دلار سرمایه جذب کرده بود و مجموع آن با سال ۲۰۲۱، ۲۵٫۶ میلیارد دلار می‌رسید که منجر به ارزش‌گذاری بالایی شرکت‌ها شد. داده‌ها نشان می‌دهد که تعداد معاملات نسبت به سال گذشته ۴۴ درصد کاهش یافته است و ۳۹۲ تراکنش تأمین مالی در طول سال ۲۰۲۳ ثبت شده است که پایین‌ترین رقم از حداقل سال ۲۰۱۵ است. برآوردها این است که این وضعیت بدتر نیز خواهد شد؛ چراکه آثار آن در ماه‌های اخیر آشکار شده و سرمایه‌گذاران دچار ترس شده‌اند.

است؛ به طوری که در بخش‌های ساختمان و خدمات کارگران برای خدمت نظامی اجباری فراخوانده شدند و کارگران فلسطینی نیز از ورود به مناطق اشغالی منع شدند. طبق آمارها عامل اصلی انقباض، مصرف خصوصی بوده که ۲۶٫۹ درصد کاهش یافته است. همچنین تشکیل سرمایه ثابت ناخالص نیز طی چند ماه اخیر نسبت به مدت مشابه سال قبل ۶۷٫۸ درصد کاهش یافته است.

افزایش ۸۸ درصدی مخارج دولت

آمارها نشان می‌دهد پس از ۷ اکتبر و طوفان الاقصی، صادرات رژیم صهیونیستی کاهش ۱۸٫۳ درصدی و واردات نیز کاهش ۴۲ درصدی داشته است. در همین حال مخارج دولت که به دنبال جبران برخی از خسارت‌های اقتصادی ناشی از جنگ بوده، گفته می‌شود ۸۸ درصد افزایش می‌یابد که عمدتاً مربوط به هزینه‌های جنگ بوده است. تحلیلگران می‌گویند درحالی‌که به نظر می‌رسد بهبود اقتصاد صهیونیست‌ها در (سه ماهه اول) اتفاق بیفتد، اما به نظر می‌رسد رشد اقتصادی این رژیم در کل سال ۲۰۲۲ یکی از پایین‌ترین نرخ‌های خود را ثبت کند.

هزینه ۷۰ میلیارد دلاری جنگ

بر اساس گزارش بانک مرکزی اسرائیل، انتظار می‌رود این درگیری‌ها تا پایان سال ۲۰۲۵ حدود ۲۵۵ میلیارد شیکل (۷۰٫۳ میلیارد دلار) برای این رژیم هزینه داشته باشد که معادل حدود ۱۳ درصد تولید ناخالص داخلی است. قبل از شروع جنگ، اقتصاد صهیونیست‌ها در وضعیت نسبتاً خوبی قرار داشت و در سال ۲۰۲۲ رشد ۶٫۵ درصدی داشت. نسبت بدی دولت به تولید ناخالص داخلی از ۷۱ درصد در طول همه‌گیری کرونا به ۶۱ درصد کاهش یافته بود اما این جنگ حالا قدرت اقتصادی صهیونیست‌ها را به چالش کشیده و بودجه دولت را تحت فشار قرار داده است. به گفته تحلیلگران

که این تعداد در مدت مشابه اکتبر ۲۰۲۲ تا ژانویه ۲۰۲۳ حدود یک میلیون و ۱۸۸ هزار نفر بوده است. به عبارتی، پس از طوفان الاقصی گردشگری خارجی صهیونیست‌ها با کاهش ۸۰ درصدی در ورود گردشگر و درآمد از بخش گردشگری روبه‌رو بوده است. این آمارها نشان می‌دهد درحالی‌که قبل از اکتبر ۲۰۲۳ تعداد ماهانه گردشگران خارجی صهیونیست‌ها حدود ۳۰۰ تا ۳۷۶ هزار نفر نیز بوده، حالا این تعداد در ۴ ماه اخیر به طور میانگین به زیر ۶۰ هزار نفر و در نوامبر به ۳۸ هزار نفر رسیده است. داده‌های آماری نشان می‌دهد کاهش شدید گردشگران خارجی صهیونیست‌ها در ۴ ماه اخیر بی‌سابقه بوده و فقط در دوره کرونا که محدودیت‌های کرونایی برقرار بوده، رخ داده است.

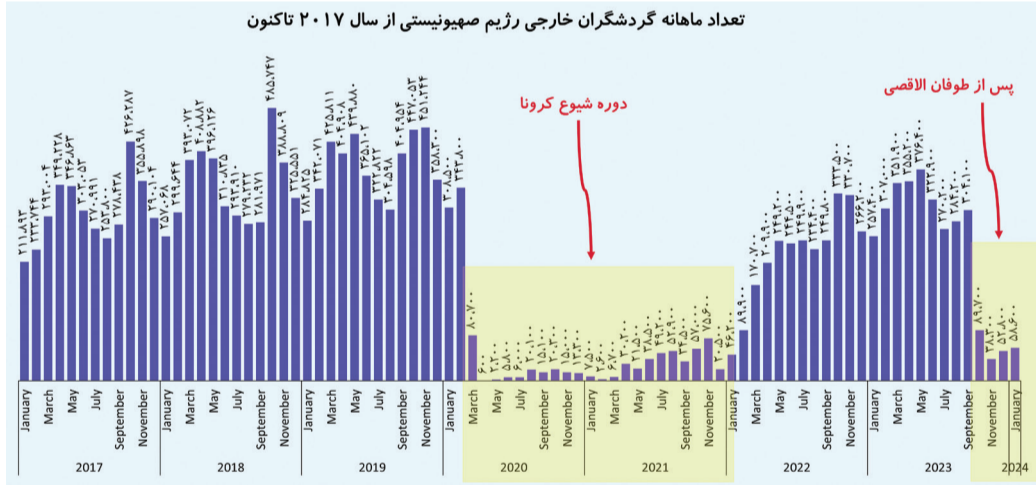
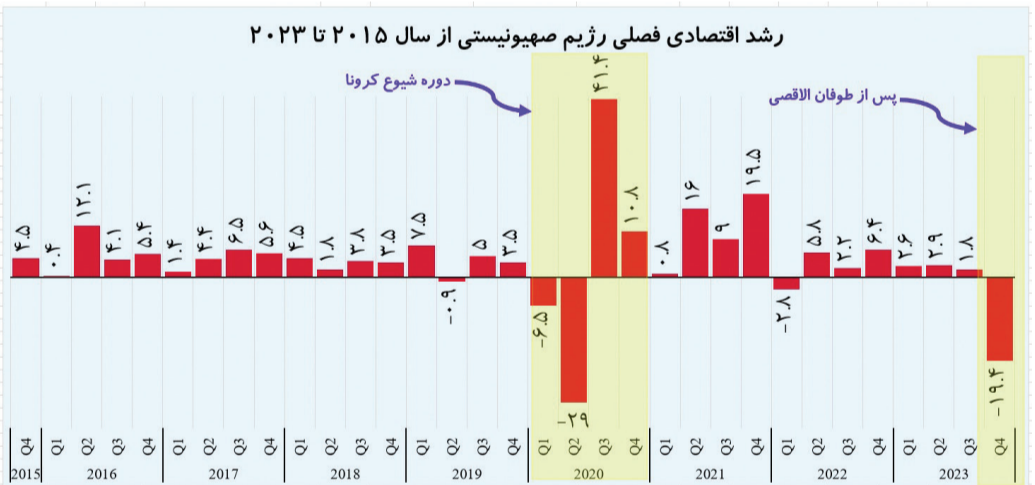
۱۹ درصد از اقتصاد صهیونیست‌ها آب رفت

بر اساس داده‌های اداره آمار رژیم صهیونیستی، اقتصاد این کشور در ۳ ماهه پایانی سال ۲۰۲۳ نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۹٫۴ درصد کوچکتر شده است. بررسی‌ها نشان می‌دهد این بزرگترین سقوط اقتصاد اسرائیل پس از شیوع ویروس کروناست. بر طبق این آمارها، بزرگترین سقوط فصلی اقتصاد صهیونیست‌ها مربوط به فصل دوم سال ۲۰۲۰ به ۲۹ درصد بوده که پس از آن، افت ۱۹٫۴ درصدی سه ماهه پایانی سال ۲۰۲۳ در رتبه دوم قرار دارد. سومین مورد از افت شدید اقتصاد صهیونیست‌ها مربوط به سه ماهه نخست سال ۲۰۲۲ با ۲٫۸ درصد بوده است. همچنین طبق آمارها، درحالی‌که رشد اقتصادی رژیم صهیونیستی در سال ۲۰۲۲ حدود ۶٫۸ و در سال ۲۰۲۱ حدود ۸٫۶ درصد بوده، اما در سال ۲۰۲۳ این مقدار به ۲ درصد رسیده است. بر اساس اولین برآورد اداره مرکزی آمار رژیم صهیونیستی، سقوط اقتصاد این رژیم بیش از آن چیزی بود که تحلیلگران بازار انتظار داشتند و پس از این کرونا، بزرگترین انقباض در دو دهه اخیر است. کارشناسان می‌گویند این کاهش تا حدی به دلیل توقف فعالیت‌های اقتصادی در بخش تجاری و بخش ساختمان و همچنین در صدر آنها انقباض مصرف خصوصی بوده

نزدیک به ۱۴۰ روز از ۷ اکتبر و ضربه مهلک حماس به صهیونیست‌ها می‌گذرد. این جنگ در کنار تلفات انسانی بی‌سابقه‌ای که برای فلسطینی‌ها و پس از آن برای رژیم اشغالگر قدس برجای گذاشته، ضربه اقتصادی سنگینی نیز به صهیونیست‌ها وارد کرده است. براساس آمارهای اعلامی وزارت بهداشت فلسطین، تعداد شهدای غزه تا روزهای اخیر به بیش از ۲۹ هزار و ۳۱۳ شهید و تعداد مجروحان به حول و حوش ۷۰ هزار نفر رسیده است. اما در خصوص ضربات اقتصادی به صهیونیست‌ها نیز آمارها نشان می‌دهد فقط در سه ماه پایانی سال ۲۰۲۳ و پس از حوادث ۷ اکتبر اقتصاد صهیونیست‌ها حدود ۱۹٫۴ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل کوچکتر شده است. کاهش ۸۰ درصدی ورود گردشگران خارجی، کاهش بیش از ۵۰ درصدی سرمایه‌گذاری داخلی، هزینه ۷۰ میلیارد دلاری جنگ برای صهیونیست‌ها و افزایش ۸۸ درصدی مخارج دولت از دیگر تبعات اقتصادی جنگ اخیر صهیونیست‌ها با حماس بوده است. کاهش رتبه اعتباری این رژیم در سطح جهان، کاهش سرمایه‌گذاری خارجی و کاهش اعتماد بین‌المللی به صهیونیست‌ها اتفاقاتی است که بعید است رژیم اشغالگر قدس در کوتاه‌مدت بتواند تبعات آن را جبران کند.

سقوط ۸۰ درصدی درآمدهای گردشگری

پس از ۷ اکتبر ۲۰۲۳ و عملیات طوفان الاقصی یکی از پایه‌های قدرت صهیونیست‌ها که امنیت بود، حالا دچار تزلزل شده است. نشانه‌های آن گرچه در شاخص‌های کلان اقتصادی و سرمایه‌گذاری خارجی نیز دیده می‌شود، اما نمود بهتر آن در بخش گردشگری خارجی قابل مشاهده است. براساس داده‌های مرکز آمار رژیم صهیونیستی، درحالی‌که در ماه‌های اکتبر ۲۰۲۳ تا ژانویه ۲۰۲۴ در مجموع ۲۳۹ هزار و ۲۰۰ گردشگر به مناطق اشغالی وارد شده

پذیرش اوراق گام تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی به جای مالیات

و سایر گزینه‌های مسکن غیرممکن است و موجب کمبود تولید مسکن خواهد شد. از همین رو برخی ایالت‌ها در آمریکا پیشنهاد اصلاح پهنه‌بندی تک خانواری را برای رفع کمبود مسکن تصویب کرده‌اند. به طور مثال ایالت کالیفرنیا اکنون مجوز ساخت خانه‌های دوبلکس را در محله‌های تک خانواده اعطا می‌کند. بر اساس لایحه ۹ سنای کالیفرنیا، مالکان می‌توانند زمین‌های خود را به دو قسمت تقسیم کنند و حتی تا چهار خانه در ملک خود بسازند. همچنین بر اساس لایحه ۱۰ سنای توسعه دهندگان می‌توانند تا ۱۰ واحد را در یک زمین تک خانواری در مناطق گره‌های حمل‌ونقل شهری بسازند، در صورتی‌که حوزه قضایی محلی آن را تأیید کند.

درآمد وصولی گمرک و واریزی به خزانه به ۱۹۶ هزار میلیارد تومان رسید

گمرک در بهمن ماه امسال معادل کل سال ۱۴۰۰ درآمد کسب کرد و درآمد وصولی گمرک و واریزی به خزانه در ۱۱ ماهه سال جاری به ۱۹۶ هزار و ۳۶۵ میلیارد تومان رسید. معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل گمرک ایران با اعلام این خبر گفت: «این میزان درآمد وصولی و واریزی به خزانه در ۱۱ ماهه سال جاری نسبت به مدت مشابه سال قبل ۴۶ درصد افزایش داشته است. رضوانی فر در خصوص میزان حقوق ورودی وصولی کالاها در ۱۱ ماهه سال جاری اظهار داشت: «میزان حقوق ورودی وصولی کالاها در این مدت نسبت به مدت مشابه سال قبل ۴۳ درصد افزایش به رقم ۶۸ هزار میلیارد تومان رسید.» به گفته وی میزان حقوق ورودی وصولی کالاها به علاوه خودرو، گوشی تلفن همراه بالای ۶۰۰ دلار و ۲۳ دیف درآمدی گمرک در ۱۱ ماهه امسال ۱۰۳ هزار و ۸۵۳ میلیارد تومان بوده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۸۱ درصد رشد نشان می‌دهد. معاون وزیر اقتصاد و رئیس کل گمرک ایران گفت: «میزان مالیات بر ارزش افزوده وصولی در ۱۱ ماهه سال ۱۴۰۲ به میزان ۹۲ هزار و ۵۱۲ میلیارد تومان بوده که ۱۹ درصد افزایش داشته است.»

نحوی است. پهنه‌های دارای کاربری مختلط که با رنگ خاکستری در این نقشه‌ها نشان داده شده‌اند، ممکن است علاوه بر کاربری‌های اداری، تجاری و غیره، امکان دارا بودن مسکن را نیز فراهم کنند. همچنین شهرهای مینیاپولیس، واشنگتن، شارلوت، سن خوزه، سیاتل، پورتلند و لس‌آنجلس به ساخت واحدهای مسکونی جانبی مانند گاراژ آپارتمان‌ها یا سوئیت‌های کوچک در برخی از پهنه‌های تک خانواری، همراه با محدودیت‌های زیاد مجوز می‌دهند. در برخی از شهرها نیز پهنه‌های مسکونی شامل کاربری‌هایی مانند کلیساها، مدارس، پارک‌ها یا آرامستان‌ها هستند.

پیشنهاد اصلاح پهنه‌بندی شهرها برای مواجهه با کمبود تولید مسکن

همانطور که در تجارب مورد بررسی مشاهده شد، به طور متوسط حدود ۷۵ درصد از زمین‌های مسکونی شهرها در سراسر ایالات متحده برای خانه‌های تک خانواری مستقل در نظر گرفته شده است، یعنی در بیش از دوسوم زمین‌های پهنه مسکونی فقط ساخت خانه تک خانواری مجاز است. حال سوال این است که شهرهایی که فاقد زمین کافی برای توسعه محدوده شهر هستند و توسط حومه‌های شهری محاصره شده‌اند، افزایش جمعیت خود را باید در کجا اسکان دهند؟ آیا جمعیت اضافه شده به شهرها می‌تواند فقط در ۲۵ درصد باقیمانده زمین‌های مسکونی ساکن شود؟ در سال ۲۰۱۸، ۸۸ درصد از مسکن‌های جدید شهر سیاتل در محله‌هایی ساخته شدند که فقط ۱۹ درصد از زمین‌های مسکونی شهر را تشکیل می‌دادند. در چنین حالتی فقط بخش‌های خاصی از شهر رشد می‌کنند و محله‌های تک خانواری تقریباً هیچ رشد جمعیتی را جذب نمی‌کنند. در عین حال محلات دارای مسکن چند خانواری با تراکم قابل ملاحظه و رشد دیوانه‌کننده‌ای مواجه خواهند شد. از طرفی وقتی مقدار بسیار زیادی از زمین‌های مسکونی به خانه‌های تک خانواری بزرگ محدود شود ساخت مسکن چند خانواری، آپارتمان‌ها

جنگ جهانی دوم توسط سرمایه‌گذاری‌های عظیم با تسهیلات مسکن و تأمین مالی گسترده دولت برای ایالت‌ها آغاز شد و راه را برای توسعه حومه شهر و توسعه قابل توجه مسکن تک خانواری هموار کرد. از این رو در یک بازه زمانی، دسترسی به مسکن به میزان قابل توجهی افزایش یافت. این مقاله به دنبال بررسی این سوال است که در حال حاضر سهم زمین مسکونی برای خانه‌های تک خانواری و چند خانواری در شهرهای آمریکایی به چه نسبتی است؟

الگوهای ساخت مسکن در آمریکا به چه نحوی است؟

در ایالات متحده دو گونه اصلی توسعه مسکن وجود دارد؛ مسکن تک خانواری؛ یک واحد مسکونی مستقل است که برای یک خانواده طراحی و ساخته شده است و بعضاً در ایران تحت عنوان مسکن ویلایی از آن یاد می‌شود. مسکن تک خانواری، خانه رویایی آمریکایی‌هاست که دارای یک حیاط بزرگ و اتاق‌های زیاد است. مسکن چند خانواری یا متراکم؛ یک خانه مسکونی دارای بیش از یک واحد مسکونی است. انواع مختلفی از مسکن چند خانواری وجود دارد از جمله: دوبلکس، تریپلکس و چهارپلکس؛ آپارتمان‌ها، کاندها، خانه‌های شهری، خانه‌های ردیفی و غیره. حومه‌ها و نواحی روستایی به طور کلی تحت سلطه خانه‌های تک خانواری هستند، درحالی‌که شهرها ترکیبی از هر دو نوع مسکن را در خود جای داده‌اند. به طور معمول، قوانین پهنه‌بندی شهرها (در طرح‌های توسعه شهری مانند طرح جامع) تعیین می‌کند که چه نوع مسکنی می‌تواند در بخش‌های مختلف شهر ساخته شود.

سهم مسکن تک خانواری از شهر آمریکا یکی چقدر است؟

با توجه به ماهیت و نقش شهرها، پهنه‌بندی انواع مسکن نیز در آنها نیز متفاوت است. بر اساس گزارش نیویورک تایمز، ۱۰ نمونه از شهرهای آمریکایی در سطوح جمعیتی مختلف مورد بررسی قرار گرفته‌اند تا مشخص شود ترکیب الگوی سکونت در هر یک از این شهرها به چه

سید محمد هادی سبحانیان، رئیس سازمان امور مالیاتی در صفحه شخصی خود در شبکه‌های اجتماعی نوشت: «در سی و سومین اقدام سازمان امور مالیاتی در جهت تسهیل امور مودیان و بهبود محیط کسب و کار، امکان پذیرش اوراق گام نزد تولیدکنندگان و فعالان اقتصادی به جای پرداخت مالیات توسط ایشان فراهم شد.»

رشد اقتصادی پاییزا ۵.۱ درصد شد؛ نفت و گاز در صدر

بر اساس محاسبات مرکز آمار ایران، رشد اقتصادی کشور در ۳ ماهه سوم سال ۱۴۰۲ با نفت ۵.۱ درصد و بدون نفت ۲.۵ درصد بوده است. به گزارش تسنیم؛ بر اساس محاسبات مرکز آمار ایران، رشد اقتصادی کشور در ۳ ماهه سوم سال ۱۴۰۲ با نفت ۵.۱ درصد و بدون نفت ۲.۵ درصد بوده است. در مقایسه رشد بخش‌های مختلف، مانند فصل‌های بهار و تابستان، در فصل پاییز هم گروه نفت و گاز با فاصله از سایر بخش‌ها بالاترین رشد را با ۲۱.۸ درصد ثبت کرده است. رشد اقتصادی گروه خدمات ۴.۶ درصد، صنعت ۱.۳ درصد، ساختمان ۰.۴ درصد، معدن ۰.۳ درصد و کشاورزی منفی یک درصد بوده است. پیشتر مرکز آمار ایران نرخ رشد اقتصادی تابستان امسال را با نفت ۷.۱ درصد و بدون نفت ۴.۲ درصد اعلام کرده بود.

تجربه آمریکا در توسعه الگوی مسکن «تک خانواری» و «چند خانواری»

شهرهای آمریکایی الگوهای متنوعی از مسکن را دارا هستند که به دو دسته کلی «مسکن تک خانواری» و «مسکن چند خانواری» قابل دسته‌بندی است. حدود ۷۵ درصد از زمین‌های مسکونی در سراسر ایالات متحده برای خانه‌های تک خانواری مستقل در نظر گرفته شده است؛ یعنی ساختن هر چیزی غیر از یک خانه مستقل تک خانواری در مناطق مسکونی بسیاری از شهرهای آمریکا غیرقانونی است. به گزارش مسیر اقتصاد رونق ساخت مسکن در ایالات متحده پس از

مدیرمسئول:

محمد امین ایمانجانی

قائم‌مقام مدیرمسئول:

مسعود فروغی

سردبیر:

محمد زعیم‌زاده

تلفن و فکس:

۰۲۹۹۹۴۹۵ (۲۱)

کدپستی:

۱۱۳۵۳۳۸۱۶

چاپ:

چاپخانه دانشگاه آزاد اسلامی

نشانی:

خیابان حافظ، پایین‌ترین تراز جمهوری

روبه‌روی ساختمان بورس

ساختمان فرهیختگان، طبقه سوم